

Mindannyian, akik a szakmánkban dolgozunk, tudjuk, látjuk, hogy mennyit változtak a könyvtárak az elmúlt két évtizedben, nemcsak a nagyvilágban, de itthon is. A szolgáltatási paletta dinamikusan bővült, a minőségre törekvés konkrét cselekvésekben tetten érhető, a könyvtárak több ezer rendezvény házigazdái, módszertanunk gazdagodott, az olvasóvá nevelés célcsoport orientáltabb lett, és még sorolhatnánk a pozitívumokat. A könyvtárak találkozási pontok. A kulturális alapellátás megkerülhetetlen intézményei. A nemzeti és helyi identitás, a kulturális önazonosság, a közösség fejlesztésének erős hatással bíró terei, az élethosszig tanulás egyenlő esélyének lehetőségét biztosítva pedig az egyén kiteljesedésének támogatói.

Mi, a Könyvtári Intézet munkatársai hisszük azt, hogy ennek a fejlődésnek a 20 évvel ezelőtt alapított Intézet nemcsak tanúja, de bizonyos szegmensekben ösztönzője, támogatója vagy éppen kiváltója is volt. Gondolunk többek között a kistélepülési könyvtári ellátás rendszerbe szervezésére, a minőségmenedzsment fejlesztésre, a szakirodalmi információk adatbázisba rögzítésére, szolgáltatására. A nemzetközi trendekhez és a változó igényekhez igazodóan, a szakmai feladatok korszerű ellátáshoz szükséges kompetenciákat szem előtt tartva kidolgozott és megszervezett képzésekre, szakmai műhelyekre, konferenciákra.

Az Intézet jogállását a 6/2000. (III.24.) NKÖM rendelet határozza meg, miszerint a Könyvtári Intézet az Országos Széchényi Könyvtár részjogkörű belső szervezeti egysége, amelynek élén igazgató áll. Tevékenységeit pedig többek között a kulturális törvény (1997. évi CXL Tv.) írja elő. Az Intézet jogelődjei: az Országos Széchényi Könyvtár Módszertani Osztály (Módszertani Kabinet néven is), később Országos Széchényi Könyvtár Könyvtártudományi és Módszertani Központ. Az Intézet működését a Könyvtártudományi és Módszertani Központ 1999. december 31-i létszámából és tárgyi feltételeiből létrejött szervezet biztosította, amelynek első igazgatója, Dr. Dippold Péter 2000. augusztus 1-én került kinevezésre.

A 20 év alatt az Intézet maga is sokat változott, igyekezve infrastruktúráját és szolgáltatásait is folyamatosan korszerűsíteni, felhasználva a friss kommunikációs módszereket, eszközöket is. E fejlesztések egyik legújabb eredménye a néhány hete elindított, elsősorban a könyvtárhasználók számára érdekes, fontos, aktuális híreket, ismereteket gyűjtő és közreadó konyvtarak.hu portál. Emellett folyamatosan biztosítjuk a friss szakmai információkat a régóta működő, de nemrégiben újragondolt honlapunkon, közösségi média felületeinken, szakmai kiadványainkon keresztül is. Szakkönyvtárunk történeti anyaga a 2000-es években kibővült az európai könyvtörténeti gyűjteménnyel, három éve pedig nem csak a mi, hanem a képzések résztvevőinek nagy öröme is új, korszerűen felszerelt oktatótermekkel büszkélkedhetünk. Két évtized során számos kutatás valósult meg az Intézet munkatársainak kezdeményezésére és/vagy részvételével, hazai és nemzetközi együttműködésben. Európai uniós pályázatok célkitűzéseit valósítottuk meg sikeresen, a munka során elsajátítva új, hatékony módszereket is. Ugyanakkor a hagyományokat is őrizzük. Az olvasásfejlesztés módszertana ugyan frissül, de az alapértékek változatlanok, mint ahogy változatlan számos egyéb kipróbált és kiforrott szakmai elv, mint például a biblioterápia, a konfliktuskezelés célrendszere – így az elődök által kijárt utak ismét és ismét teljesítendő kihívást jelentenek számunkra.

A 20 év alatt sohasem voltunk egyedül. Az 1997. évi törvény a könyvtári ellátás rendszeréről szól, melyben megkerülhetetlen szerepkörű intézmény a szakmai önállósággal tevékenykedő Könyvtári Intézet. Határon belül és határon túl is. Az elmúlt 20 évben négy alkalommal szerveztük meg partnereinkkel a Magyar Könyvtárosok Világtalálkozóját. Az Intézet ez időben kiépítette a Kárpát-medencei magyar könyvtárosok továbbképzési hálózatát, ezzel a belföldi 700–800 fő mellett évente mintegy 200-250 határon túli kolléga számára nyílt meg a magas szintű, anyanyelven történő szakmai továbbképzés lehetősége.

20 éve együtt örülünk a szakmában dolgozó kollégákkal, ha sikerekről számolhatunk be. Szerény szereplői vagyunk a már említett rendszernek, társak és támogatók. Életünk a szakmai nyilvánosság előtt zajlik. Köszönet minden együttműködő partnerünknek a közös munkáért!

Az évforduló kapcsán több programmal, rendezvénnyel és kiadványokkal szeretnénk az ünnepet emlékezetesebbé tenni. Egyik elképzelésünk, hogy „20 év 20 projekt” címmel történetünket 20 felé bontjuk és rövid leírásokkal, videókkal idézzük fel az emlékezetes, múltra utaló, de jövőnek is szóló eseményeket. Az emlékezés dokumentumait két-háromhetente tesszük majd közzé ezen a felületen. Visszaemlékezni öröm, mert múltunk kincsestár, melyben idősebbek és fiatalabbak egyaránt lelhetnek ma is élő vagy éppen már talán feledésbe merült értékeket.

Köszöntök minden jelenlegi és minden egykori munkatársunkat az évforduló alkalmából, bárhol is legyetek. Emlékezünk, és ölelünk Benneteket. Ti jártatok előttünk, utunk ezért lehetséges.

Budapest, 2020. 03. 24.

Fehér Miklós
igazgató
Könyvtári Intézet